

Karácsonyi emlék...

1940. december 24-e, Szenteste, Kárpátalján, a szeklencei őrön.

Reggel 9 órakor Földi tiszthelyettes őrparancsnok kijön az irodából és közli, hogy Borhy csendőr és Hárskúti próbacsendőr készüljenek fel, mennek 24 órás szolgálatba.

Elinduláskor még nem esett a hó, de úgy a délutáni órákban kegyetlenül kezdett esni, szélfújással egybekötve.

Husztsófalva és Száldobos községek között a hegyoldalon szórványosan voltak házak, s így a Popovics-tanya is rajta állt a szolgálati lapon.

Úgy este 9 óra tájban, Husztsófalváról elindultunk a Popovics tanya felé, amelyet csak terepen lehetett megközelíteni, a község felőli oldalról. Igen ám, de az úttest és a tanya közötti mélyedést befújta a hó; amivel nem számoltunk, hogy olyan mély lesz. Minél tovább haladtunk, annál mélyebbre sülyedtünk le a hóba. Már a puskát is megfordítottuk, szuronnyal lefelé, segítségül, de a legtöbb helyen az is rövid volt.

Rájöttünk arra, hogy hosszú lépésekkel jobban boldogulunk, mivel a lágyékunk megakadályozta a mélyebbre való sülyedést.

Én nem éltem azzal a joggal, amit az öreg törzsőrmesterektől tanultam, amit ilyen esetekben szoktak használni, mondván: „Öcsém, menjen maga elől, törni az utat”. Az én jó járőrtársam Flóri volt, akit nagyon szerettem, mert nem csak fizikailag, de szellemileg is erős fiú volt, úgy, hogy próbacsendőr korában is sok hasznát lehetett venni, az irodában is (iktatás, stb.), és a kisebb jelentések szerkesztésében is. Ő is nagyon szeretett engem, például, ha velem volt kijelölve szolgálatba, örömeiben feldobta a kalapját a mennyezetig. Ennélfogva most ő jelentkezett, hogy majd ő megy előre utat törni, mondván: „Az én lábaim hosszabbak, mint a csendőr úré.”

Mentünk, lépésről-lépésre. Sokszor hátranéztünk, ne forduljunk-e vissza, de a visszafelé út hosszabbnak látszott, mint az út a Popovics tanyáig. Így nem volt más hátra, mint tovább folytatni az utat.

Már annyira ki voltunk merülve, hogy minden mozzanat után percekig kellett pihennünk. Attól tartottam, itt maradunk örökké ebben a hóban eltemetve. Már a megszületett kis Jézust kértem segítségül, ami meg is adatott, mert nagy bizalommal és reménnyel mégis kikúszunk a reménytelennek látszó küzdelmünkből. Jó társam, Flóri, ha a keze rövid volt, hogy segítsen engem, akkor puskáját nyújtotta felém és úgy segített. Ő jobban bírta, mint én.

Amikor kopogtattunk Popovics bácsi ajtaján, mondván, hogy csendőrök vagyunk, rögtön ajtót nyitott és apai szeretettel fogadott bennünket. Az öreg jól beszélt magyarul, valamikor a MÁV-nál dolgozott és szerette a magyarokat. (Szegény, nem tudom, hogy megérte-e az orosz megszállást és mi történt vele.) Kedveskedett és sajnált bennünket, főzte a jó meleg teát és szárította a vizes ruháinkat. A bevonulást 6 órai késéssel végeztük, amit megindokoltam a szolgálati lapon.

Mindezek ellenére eszünk ágában sem volt, hogy zúgolódjunk vagy méltatlankodjunk, hisz az volt a kötelességünk, hogy híven, becsületesen szolgáljuk hazánkat és népünket. De nem csupán kötelességből tettünk, hanem szerető szívünk mélyéből is.

*Borhy Ádám
Bajtársi Levél, 1985. október 31.*